

Baûn Tin

TRUNG TAÂM TÔNG TRÔI TÍ NAIN MIEÀN TRUNG ÑÔNG ILLINOIS
302 South Birch, Urbana, Illinois 61801
Ñ.T. (217) 344-8455

TAÁP 25, SOÁ 2

THÀÙNG 8, 2007

Cha Meï vaø Con Caùi Kyû Luaät Deá Ngaên Ngõøa & Nhõõng Khen Thõõung Tích Cõic (Phaàn 3)

Ñoái Phoù Vôùi Nhõõng Haønh Vi Xaáu Hoaëc Khoâng Muoán Coù

Coù nhieàu caùch ñeá ñoái phoù vôùi nhõõng haønh vi xaáu.

Ñoái luïc **LAØM NGÔ** moät vaøi haønh vi laø caùch toát nhaát ñeá giaùm bõut mõi cuõa haønh vi. Haõy caän thaän laøm ngô nhõõng haønh vi **KHOẢNG** phaûi ñõõa treû. Thí duï, laøm ngô tieáng reân ræ vaø loâi keuo tay baïn luïc baïn ñang noùi chuyeän vôùi moät ngôðõi naøo ñoù, roài giaûi thích vôùi con baïn raèng haønh vi ñoù khoâng theá chaáp nhaän ñõõic.

“Boá/meï khoâng muoán con keuo tay boá/meï trong luïc boá/meï ñang noùi chuyeän vôùi moät ngôðõi naøo ñoù. Neáu con muoán noùi gì **CON** phaûi chôø cho ñeán khi boá/meï noùi xong. Luïc ñoù seõ ñeán lôõit con”.

Haõy kieän trì. Treû con caän bieát haønh vi naøo ñõõic chaáp nhaän vaø haønh vi naøo khoâng ñõõic chaáp nhaän. Chuùng caän coù moät khaiï nieäm veà phaûn òùng cuõa baïn ñoái vôùi nhõõng haønh vi cuõa chuùng.

Nhieàu laàn, khoâng traû lôõi ñeán nhõõng haønh vi (khoâng mong muoán) seõ khuyeán khích chaám döùt haønh vi naøy. Thí duï: treû con thõõng hay khoùc vì chuùng bieát cha meï seõ doã chuùng ngay laáp töùc. Neáu cha meï muoán traùnh nhõõng tieáng khoùc naøy thì haõy coá gaéng ñõõng traû lôõi ngay laáp töùc ñeán tieáng khoùc cuõa ñõõõa treû. (Laø cha meï baïn coù theá bieát ñõõic söï khaiï cuõa töõng tieáng khoùc – coù tieáng khoùc noùi raèng con bò ñau, coù tieáng khoùc noùi raèng con söï, coù tieáng noùi raèng con muoán ñõõic chuù yù hoaëc con muoán kieäu cuõa con. Tieáng khoùc vì con bò ñau hoaëc con söï baïn traû lôõi nhõõng neáu noù laø con muoán ñõõic chuù yù hoaëc con muoán kieäu cuõa con baïn coù theá khoâng caän phaûi traû lôõi). Tieáng khoùc seõ coù theá ngõõng õu moät luïc naøo ñoù.

Moät caùch khaiï ñeá loaïi trõø nhõõng haønh vi khoâng muoán coù laø **KHEN THÕÕUNG CHO MOÁT HAØNH VI ÑOÁI HÕÕUNG**. Thí duï:

1. Neáu con caùi coù nhieàu ñieäm teá õu trõõng, cha meï phaûi chaéc chaén khen thõõung cho baát cõu ñieäm toát naøo maø ñõõõa treû coù.
2. Neáu treû hay ñaùnh nhau vôùi baïn, cha meï phaûi khen thõõung khi chuùng thaän thieän vôùi baïn beø.

3. Neáu phøng cuûa ñòua treû thöðøng böøa baõi, cha meï phaûi khuyeán khích khi chuùng doïn deïp.
4. Neáu ñòua treû coù thoùi quen aên uoáng xaáu, cha meï phaûi khen thöðøng khi chuùng aên uoáng ñuùng caùch.

Haõy nhòu raèng khen thöðøng coù theá laøm moät caùi oâm vaø moät lôøi khen. Ngöðøi ta (keá caù con caùi) caùm nhaän ñöôïc lôøi khen chaân thaät. Moät caùi oâm thaät chaët vaø thaät chaân thaønh, “Boá/meï bieát con coù theá laøm ñöôïc, boá/meï raát haõnh dieän veà con” laøm cho traùi tim ñòua treû muoán vôõ ra vaø chuùng seõ coá gaéng nhieàu hôn. Lôøi khen taïo ñöôïc keát quaù raát toát.

Muïc Vieäc Laøm

Taùc Phaám Ngheä Thuaät Treân Cô Theá: Moãi ngöðøi coù yù kieán khaùc nhau veà vieäc saâm mình. Moät soá ngöðøi tin töðøng raèng chuùng laøm nhöõng taùc phaám ngheä thuaät ñeïp dieän taù ñöôïc söï caù bieät cuûa hoï. Trong khi ñoù ngöðøi khaùc nhìn vaøo chuùng nhö moät haønh ñoäng choáng ñoái. Rieâng toái, toái nghó raèng “tuøy moãi ngöðøi” nhöõng nhöõng thoù ñeïp cho tuoái 20 noù laïi khaùc moät chuùt khi ñeán tuoái 50 trôu leân. Da baét ñaàu meàm vaø nhaên neho vaø nhöõng hình saâm cuõng seõ bò nhö vaäy.

Nhöng ñieàu naøy aùnh höõu gì ñeán chuyeän laøm vieäc? Moät baün thaêm doø yù kieán cuûa Vault.com tìm ra raèng caùc chuù nhaân cho nhöõng hình saâm loã lieäu hoaèc baám loã treân ngöðøi coù theá gaây khou chòu ôu nôï laøm vieäc. Trong soá 468 ngöðøi traù lôøi cho vieäc saâm mình/baám loã cuûa Vault naêm 2007, 85 phaàn traêm noù raèng vieäc trang trí treân cô theá gaây trôu ngaïi cho cô hoái cuûa moät öùng vieân xin ñöôïc vieäc.

Neáu baïn nghó ñeán vieäc saâm mình hoaèc baám loã baïn neân nghó laïi. Nhöng neáu baïn ñaõ coù noù vaø ñang tìm vieäc baïn neân coá che noù laïi (cuõng coù nhieàu chuù nhaân yeâu caàu phaûi che laïi) vaø laáy caùc ñoà ñeò töø nôï baám loã ra, ít nhaát cho ñeán khi baïn tìm ñöôïc vieäc. (Xuaát Xòu: Kitchen, P., Tattoos lessen likelihood of landing a job, Chicago Tribune, Business, Phaàn 3, 30 thaùng, 2007).

Tin Veà Di Truù

Theù Thöðøng Truù: Sôu di truù ñaõ ñeà nghò raèng nhöõng theù thöðøng truù khoâng coù ngaøy heát haïn caàn phaûi ñöôïc ñoái theù môùi. Luaät môùi naøy coù hieäu quaù sau ngaøy 21 thaùng 9, 2007, vaø ñoøi hoïi nhöõng ngöðøi thöðøng truù coù theù khoâng coù ngaøy heát haïn phaûi xin ñoái theù môùi.

Luaät naøy ñeà nghò raèng nhöõng ngöðøi bò aùnh höõu neân noäp maäu ñôn Xin Ñoái Theù Thöðøng Truù (I- 90). Khi luaät naøy coù hieäu löïc, khoaúng 120 ngaøy baïn seõ coù ñöôïc theù môùi. “Nhöõng ngöðøi thöðøng truù hôïp phaùp coù theù caàn ñoái seõ khoâng ñöôïc thoäng baùo moät caùch caù nhaân”. (trang B – 1)

Neáu ngöðøi thöðøng truù khoâng ñoái theù, theù seõ maát hieäu löïc moät ngaøy naøo ñoù. ñieàu naøy khoâng coù nghóa raèng baïn maát tình trang di truù hôïp phaùp nhöng noù coù theù gaây khou khaén khi baïn ñi du lòch hoaèc tìm vieäc môùi vì chuù nhaân cuûa baïn seõ khoâng ñöôïc pheùp chaáp nhaän theù naøy nhö moät baèng chòu veà di truù cuûa baïn. Phí toản hieän nay cho vieäc ñoái theù xanh laøm 370\$. (Xuaát Xòu: USCIS News Release ngaøy 22 trhaùng 8, 2007: Some immigrants would have to pay 370\$ to replace cards. The News-Gazettes, 23 thaùng 8, 2007, tranf B – 1)

Muïc Tìm Hieäu

Luaät DUI (Laùi xe trong tình traing bò chi phóái) **Môùi:** Illinois còu moät luaät môùi cho nhöông ngöôøi say laùi xe. Neáu baïn bò baét veà toäi laùi xe khi say (duø laø phaïm toäi laàn ñaàu) tieâu bang còu theá buoäc baïn phaûi thoû hôi thoû moãi laàn baïn ngoài sau tay laùi. Baïn seõ hoûi baèng caùch naøo?

Moät duïng cuï ñöôïc bieát laø moät thieát bò còu gaøi khoa baét moài vôùi hôi röôïu seõ ñöôïc yeâu caàu gaén trong xe baïn vaø moãi laàn baïn (hoaëc ngöôøi laùi xe ñaõ bò DUI) ngoài sau tay laùi baïn (hoaëc baát còu ngöôøi naøo laùi xe) seõ phaûi thoái vaøo thieát bò ñoù tröôùc khi môu maùy xe. Neáu muøi röôïu ñöôïc tìm thaáy trong hôi thoû cuûa baïn xe seõ khoâng noá maùy. Thieát bò naøy cuõng seõ thoû ngöôøi laùi xe moät caùch ñình kyø trong luùc xe ñang chaïy vaø neáu muøi röôïu ñöôïc tìm thaáy xe seõ ngöøng chaïy.

“Nhöông ngöôøi còu thoû nghieäm döông tính hoaëc coá laøm voâ hieäu hoùa heá thoáng thieát bò còu theá seõ phaûi ñoái dieän theâm hình phaït khaùc” (trang 5).

Khoùa, còu giaù theuê vaøo khoaùng 150\$ cho vieäc gaén vaøo. Còu theâm tieàn phí haèng thaùng laø 100\$ (khoaùng ñoù) traû cho thieát bò theo doõi vaø baïn seõ bò yeâu caàu phaûi traû nhöông phí toản naøy. (Xuaát Xöu: Chicago Tribune, New law ups stakes for 1st DUI, 25 thaùng 8, 2007, Phaàn 1, trang 5)

Giaáy Khai Còu Quan Heá: Theo Catholic Social Services chính phuû Hoa Kyø khoâng coøn nhaän maâu Affidavit of Relationship cho ngöôøi tò naïn töø Liberia. Neáu quí vò còu ngöôøi thaân trong traï tò naïn chính phuû seõ nhaän Affidavit of Interest thay cho maâu relationship. Neáu quí vò muoán noáp moät maâu chuùng toäi còu baïn sao vaø còu theá giaùu thích caùc thuû tuïc cho quí vò, quí vò còu theá gheù ñeán vaên phoøng chuùng toäi.

PACE (Person’s Assuming Control of their Environment) Trong gia ñình baïn còu ngöôøi naøo hoaëc baïn bieát ai bò khuyeát taät (chaúng haïn nhö laõng tai, loøa, beänh töï kyû, phaùt trieån chaäm, ADD hoaëc ADHD, beänh lieät naõo v.v...)? Hoï còu caàn giuùp ñeá gia taêng hoaëc giöõ gìn söï ñoác laäp cuûa hoï khoâng? PACE, söu maïng cuaù hoï laø giuùp ñôõ nhöông ngöôøi khuyeát taät ñeá ñaët ñöôïc vaø/hoaëc baùo toàn söï ñoác laäp cuûa hoï, còu theá laø moät nhöùm ñeá lieän laïc ñeá giuùp ñaët ñöôïc muïc ñích ñoù.

PACE còu moät voøng dòch vuï roäng lõn ñeá giuùp caùc caù nhaân ñöôïc ñoác laäp. Moät soá (khoàng phaûi taát caù) dòch vuï naøy goàm còu:

- Giuùp ñôõ taïi nhaø
- Giuùp doïn ñeán coäng ñoàng töø khu saên soùc daøi haïn.
- Giuùp tìm nhaø ôû còu nhöông trang bò thuaän tieän cho ngöôøi taøn taät.
- Dòch vuï nghe cho ngöôøi ñieác/laõng tai (hoï còu ñieän thoäi còu theá phòùng ñaïi âm thanh).
- Dòch vuï cho ngöôøi muø/loøa.
- Khuyeân nhuû ngöôøi cuøng löua tuoái.
- Cho theuê duïng cuï.

Ai còu theá söu duïng nhöông dòch vuï naøy? PACE phuïc vuï taát caù moï ngöôøi bò taøn taät, gia ñình cuûa hoï, baïn beø vaø ngöôøi uïng hoä. Lieän laïc vôùi hoï hoaëc ñi ñeán 1317E. Florida (Sunnycrest Mall- sau caùc ñöôøng dòch vuï cho ngöôøi laùi xe cuûa ngaân haøng Busey) hoaëc goïi soá (217)344 – 5433 hoaëc neáu duøng TTY (217)344 – 5024.

Muïc Daønh Cho Cha Meï

TV, Video, Computers: Dưøng nhöøng phöøng tieän truyeàn thoäng ñaïi chuøng (nhö TV, videos, computers) nhö möät düøng düï ñeä hoïc hoüi nhöng haõy *lõia chöi*n caùc chöøng trình caän thaän. Haõy töï hoüi baïn: “Chöøng trình naõy coù daõy nhöøng thöu toái muoán con toái hoïc hoüi khoång?”

Ñeán thö vieän vaø mööi caùc baêng vaø DVD vöüi nhöøng ñeä taøi coù theá laøm con baïn thích thuù. Cuøng xem vöüi nhau vaø khaùm phaù veà theá giöüi cuõa loaøi vaät, ñöøi soáng döøüi bieän hoaëc ngoaøi khoång gian.

Nghe nhieàu loaïi nhaïc khaùc nhau. Neáu con baïn chöi caùc troø chöi ñieän toàùn neän chöi nhöøng troø chöi nhaán maïn veà caùc khaù naëgn caên baùn nhö maøu saéc, hình daùng vaø ñeám. NHÖNG laø cha meï baïn cuøng caän giöüi haïn (ngöøøi thoäng thaõ ñeä nghò dưøng coputer hoaëc xem TV ít hôn 2 tieáng ñoàng hoà möät ngaøy) löøüing thöøi gian con baïn xem TV hoaëc chöi troø chöi ñieän toàùn.

Ñöøng môu TV möät caùch bình thöøøng vaø ñeä noù laøm vieäc vöüi con caùi. Chæ môu khi baïn muoán xem möät chöøng trình naøo ñöü. Roài xem chöøng trình ñöü vöüi con baïn vaø noù veà noù.

Baát luaän laø tuoái naøo, ñöøng ñeä TV hoaëc computer trong phöøng nguõ cuõa con baïn. TV vaø computer phaüi ñaët öü nôi coäng coäng trong nhaø vì theá baïn coù theá kieám soàt ñöøic nhöøng gì chuøng ñang xem.

Chöi nhöøng chöøng trình TV, video, troø chöi computer, vaø maïng löøüi phöø hõp vöüi tuoái. Khi nghi ngöø haõy xem tröøüc chöøng trình TV, vedeo, hoaëc maïng löøüi ñöü. Giaüi thích cho con taïi sao baïn nghó noù khoång phöø hõp vaø nghe löøi traü löøi cuõa chuøng nhöng baïn laø ngöøøi löùn baïn phaüi noù löøi quyeaät ñönh.

Ñöøng ñeä TV hoaëc computer laø trung taâm cuoäc soáng gia ñiñh cuõa baïn. Khuyeán kich con caùi ñöic saùch, veõ, chöi ngoaøi tröøi, nghe nhaïc, chöi troø chöi vöüi baïn, chöi vöüi baïn beø vaø anh chò em.

Taët TV trong suoát böøa aën vaø noù veà chuyeän trong ngaøy cuõa baïn. Sau khi ngöøøi löùn noù xong veà ngaøy cuõa hoï, hoüi con caùi veà ngaøy cuõa chuøng. Laéng nghe chuyeän cuõa möäi ngöøøi. Cho ra möät ñeä taøi vaø hoüi möüi ngöøøi yù kieán cuõa hoï nhö theá naøo. Baïn coù theá seõ khoång ñoàng yù vöüi nhau nhöng noù seõ laøm cho möüi ngöøøi suy nghó.

(United Way Success by 6 Early Childhood Calendar, Thaùng Tö 2007)

Tin Ñöa Phöøng

Ngöøøi Möüi Ñeán: Xin chaøo ñöüñ Wrissima (Cynthia) Tobo. Wrissima, nguyeañ töø Liberia, döiñ ñeán töø New York ñeä ñoaøn tuï vöüi chò coä, Mamie Kranto.

Chia Buoàn: Chuøng toái xin thaønh thaät chia buoàn cuøng

- Anh Huyønh Ngoïc Chuyeän veà vieäc cha cuõa anh oâng Huyønh Ngoïc Ñeä ñaõ qua ñöüi ngaøy 19/07/2007 taïi Ñaø Naüng Vieät Nam. OÂng Ñeä laø cha choàng cuõa chò Nghóa Nguyeañ.
- OÂng Harry Gong veà vieäc qua ñöüi cuõa vöi oâng, baø Xiao Yun Liu, meï cuõa Eward, maät ngaøy 14 thaùng 8, 2007 taïi Urbana, IL sau möät thöøi gian daøi bö beäñh.

Coäng Dañ Möüi: Chuèc möøng Mamie Kranto ñaõ thi ñaäu kyø thi nhaäp tòch. Keä ñeán seõ laø leä tuyeän theä.